

Kybernetické násilí na ženách a dívkách

OBSAH

Úvod 1

Kybernetické násilí jako forma genderově podmíněného násilí 1

Co je kybernetické násilí na ženách a dívkách? 1

Definice forem kybernetického násilí na ženách a dívkách 2

Dostupnost údajů a výzkum 3

Reakce donucovacích orgánů 4

Závěry a doporučení 5

Poznámky 6

Úvod

Rostoucí dosah internetu, rychlé šíření informací prostřednictvím mobilních technologií a rozšířené využívání sociálních médií spolu se stávající pandemií násilí na ženách a dívkách (1) vedly k tomu, že se z kybernetického násilí na ženách a dívkách stal rostoucí globální problém s potenciálně významnými ekonomickými a společenskými důsledky (2).

Výzkum ukazuje (3), že jedna ze tří žen zažila ve svém životě nějakou formu násilí a přes relativně nový a rostoucí jev internetového připojení se odhaduje, že nějakou formu kybernetického násilí již zažila od svých 15 let jedna z deseti žen (4). Přístup k internetu se rychle stává nutnou podmínkou hospodářského blahobytu (5) a stále více se považuje za základní lidské právo (6); je tudíž naprosto nutné zajistit, aby se tento digitální veřejný prostor stal bezpečným místem posilujícím postavení všech osob, včetně žen a dětí.

Ve snaze lépe pochopit povahu a výskyt kybernetického násilí na ženách a dívkách provedl Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) v nedávné době sekundární výzkum, jehož cílem bylo určit a analyzovat stávající výzkum týkající se různých forem kybernetického násilí na ženách a dívkách a vyhodnotit dostupnost údajů ze šetření a administrativních údajů o daném jevu. Zjištění z tohoto výzkumu a z toho plynoucí doporučení tvoří základ tohoto dokumentu.

Kybernetické násilí jako forma genderově podmíněného násilí

Co je kybernetické násilí na ženách a dívkách?

Kybernetické násilí na ženách a dívkách nebylo dosud na úrovni EU plně pojmově vymezeno ani legislativně ošetřeno. Navíc nebylo provedeno žádné celoevropské šetření o výskytu a škodlivosti kybernetického násilí na ženách a dívkách, které by údaje rozčlenilo podle pohlaví, a na úrovni jednotlivých členských států EU existuje pouze omezený výzkum. Údaje z výzkumu, které jsou k dispozici, nicméně ukazují, že ve srovnání s muži jsou ženy nepoměrně častějším cílem některých forem kybernetického násilí. Například průzkum více než 9 000 německých uživatelů internetu ve věku 10 až 50 let ukázal, že ženy byly mnohem častěji než muži oběťmi kybernetického pronásledování a sexuálního obtěžování a dopady těchto forem násilí byly pro oběti traumatictější (7).

Toto zjištění podpořil průzkum, který v roce 2014 provedlo v USA středisko Pew Research Center (8) a který zjistil, že přestože ve srovnání se ženami je u mužů o trochu vyšší pravděpodobnost, že budou vystaveni relativně „mírné“ podobě obtěžování po internetu (jako jsou nadávky a ztrapňování), jsou to ženy (zejména mladé ženy ve věku 18–24 let), které mnohem častěji zažívají závažné případy kybernetického obtěžování, jako je kybernetické pronásledování a sexuální obtěžování po internetu.

Výsledky těchto studií odráží i další výzkum, a ukazuje tak, že přístup ke kybernetickému násilí nezohledňující pohlaví má svá omezení, jelikož ze současných důkazů vyplývá, že ženy a muži mají odlišnou zkušenost s formami násilí a s výslednou újmou (9).

Odborníci navíc varovali před pojmáním kybernetického násilí na ženách a dívkách jako zcela samostatného jevu odděleně od násilí v „reálném světě“, jelikož je mnohem přiměřenější ho považovat za násilí, které navazuje na násilí existující mimo kybernetický prostor. Například kybernetické pronásledování partnerem nebo bývalým partnerem má stejný vzorec jako pronásledování v reálném světě, a představuje tudíž

partnerské násilí⁽¹⁰⁾, pouze umožněné technologiemi⁽¹¹⁾. Důkazy tuto návaznost potvrzují: britská studie kybernetického pronásledování zjistila, že ve více než polovině (54 %) případů došlo nejprve k setkání v reálném světě⁽¹²⁾.

Údaje z průzkumu provedeného agenturou FRA v roce 2014 navíc ukazují, že 77 % žen, které zažily kybernetické obtěžování⁽¹³⁾, rovněž zažilo alespoň jednu formu sexuálního anebo fyzického násilí ze strany partnera; 7 z 10 žen (70 %), které zažily kybernetické pronásledování⁽¹⁴⁾, rovněž zažilo minimálně jednu formu fyzického anebo sexuálního násilí ze strany partnera⁽¹⁵⁾.

Definice forem kybernetického násilí na ženách a dívkách

Existují různé formy kybernetického násilí na ženách a dívkách, mimo jiné včetně kybernetického pronásledování, pornografie zveřejněné bez souhlasu dané osoby (neboli „pornografie ze msty“), genderově podmíněných nadávek a obtěžování, odsuzování žen za projevy sexuality („slut-shaming“), nevyžádané pornografie, formy vydírání, „sextortion“, výhrůžek znásilněním a smrtí, získávání osobních dat po internetu („doxing“) a elektronického obchodování s lidmi⁽¹⁶⁾.

V tomto příspěvku se institut EIGE primárně zaměří na ty formy kybernetického násilí na ženách a dívkách, které jsou úzce spojené s partnerským násilím, vzhledem k naší stávající znalosti závažných dopadů partnerského násilí na jeho oběti. Těmito formami jsou: kybernetické pronásledování, kybernetické obtěžování a pornografie zveřejněná bez souhlasu dané osoby.

Stejně jako v případě partnerského násilí v reálném světě se i kybernetické partnerské násilí může projevovat jako různé formy násilí, včetně sexuálního, psychologického, a jak ukazují vzrůstající trendy, i ekonomického, kdy je současné nebo budoucí postavení oběti v zaměstnání ohroženo informacemi zveřejněnými na internetu. Rovněž je třeba nebrat na lehkou váhu možnost psychických projevů násilí v kybernetickém prostoru. Abychom lépe porozuměli dopadům kybernetického násilí na ženách a dívkách, je třeba dále zkoumat zkušenosti jeho obětí.

Na úrovni EU neexistují žádné shodné definice těchto forem kybernetického násilí na ženách a dívkách, následující definice jsou tudíž založeny na dostupné literatuře.

Kybernetické pronásledování

Kybernetické pronásledování je pronásledování prostřednictvím e-mailů, textových (nebo internetových) zpráv nebo internetu. Pronásledování představuje opakované případy, které jednotlivě mohou (či nemusí) být neškodné, nicméně v souhrnu podryvají pocit bezpečí dané oběti a vyvolávají úzkost, strach či paniku.

Mezi tyto činy patří:

- posílání e-mailů, textových zpráv (SMS) nebo rychlých internetových zpráv, které jsou urážlivé nebo výhrůžné,
- umístování urážlivých komentářů o respondentovi na internet,
- sdílení intimních fotografií nebo videí respondenta na internetu nebo pomocí mobilního telefonu.

Aby tyto činy mohly být považovány za kybernetické pronásledování, musí k nim docházet opakovaně a musí být páčány stejnou osobou.

Kybernetické obtěžování

Kybernetické obtěžování může mít mnoho forem, ale pro účely tohoto dokumentu jeho definice zahrnuje:

- nevyžádané jednoznačně sexuální e-maily, textové (nebo internetové) zprávy,
- nevhodné nebo urážlivé návrhy na sociálních sítích nebo v internetových chatovacích místnostech,
- výhrůžky fyzickým a/nebo sexuálním násilím prostřednictvím e-mailu, textových (nebo internetových) zpráv,
- nenávislné výroky, tj. jazyk, který ponižuje, uráží, vyhrožuje nebo se zaměřuje na danou osobu na základě její identity (genderu) a dalších rysů (jako je sexuální orientace nebo zdravotní postižení).

Pornografie zveřejněná bez souhlasu dané osoby

Pornografie zveřejněná bez souhlasu dané osoby, rovněž nazývaná kybernetické vykořisťování nebo „pornografie ze msty“, zahrnuje internetové šíření fotografií či videí se sexuálním obsahem bez souhlasu jedince, který je na nich zobrazen. Pachatelem je často bývalý partner, který tyto fotografie nebo videa získal v průběhu předchozího vztahu a který se snaží oběť veřejně zostudit a ponižit jako odplatu za ukončení vztahu. Pachateli nicméně nemusí být vždy partneri nebo bývalí partneri a motivem není vždy pomsta. Takové fotografie lze získat i tím, že se pachatel nabourá do počítače, účtů sociálních médií nebo telefonu oběti, a cílem může být způsobit skutečnou škodu v reálném životě oběti (například způsobit ztrátu zaměstnání).

V posledních letech bylo v členských státech EU a v USA zveřejněno mnoho případů ženských obětí pornografie zveřejněné bez souhlasu dané osoby, z nichž některé spáchaly následně sebevraždu (17). Výzkum ukazuje, že až 90 % obětí pornografie ze msty jsou ženy (18) a že počet případů narůstá (19). Roste rovněž počet internetových stránek ke sdílení pornografie ze msty, na nichž uživatelé mohou zveřejnit fotografie spolu s osobními údaji, jako je adresa oběti, její zaměstnavatel a odkazy na internetový profil (20).

Dalším souvisejícím trendem se stejně zničujícím dopadem na oběti je živé vysílání případů sexuálních útoků a znásilnění prostřednictvím sociálních médií. Dosud byly v roce 2017 zaznamenány již dva vysoce medializované případy: jeden ve Švédsku a druhý v USA, kdy bylo znásilnění přenášeno živě prostřednictvím Facebooku (21).

Dostupnost údajů a výzkum

Údajů o kybernetickém násilí v EU je málo, tudíž se toho moc neví o skutečném procentu obětí kybernetického násilí na ženách a dívkách a prevalenci škod. Nejlepší dostupné informace na úrovni EU pocházejí z Evropského průzkumu násilí na ženách provedeného Evropskou agenturou pro základní práva (FRA) v roce 2014, který zahrnoval otázky o kybernetickém pronásledování (22) a kybernetickém obtěžování (23). Jelikož však tento průzkum byl první, který shromáždil údaje o těchto formách kybernetického násilí na ženách a dívkách v rámci EU, není možné sledovat vývoj těchto jevů a trendy v počtu obětí v průběhu času.

Kromě jednoho průzkumu (provedeného v roce 2008 v Dánsku) nebylo možné nalézt žádné reprezentativní průzkumy v jednotlivých členských státech týkající se výskytu kybernetického násilí na ženách a dívkách (24).

Vzhledem k tomu, že ve většině členských států nejsou formy kybernetického násilí na ženách a dívkách považovány za trestný čin, existuje málo policejních nebo soudních údajů o tomto jevu. V těch členských státech, kde jsou formy kybernetického násilí na ženách a dívkách za trestný čin považovány, nejsou shromážděny údaje roztříděny podle pohlaví oběti a pachatele a podle jejich vztahu, což snižuje užitečnost těchto údajů (25). Tento nedostatek údajů brání v provedení genderové analýzy kybernetického násilí a srovnání násilí na ženách a dívkách na internetu a v reálném světě.

Kromě řešení výše zmíněných nedostatků je třeba dále zkoumat tyto oblasti:

1. používání internetových inzerátů nebo nabídek k nalákání žen do potenciálně škodlivých situací,
2. vyhodnocení závažnosti újmy, kterou zakusily oběti různých forem kybernetického násilí na ženách a dívkách, a dopadu na jejich životy,
3. správnou praxi týkající se reakcí policie a soudů na kybernetické násilí na ženách a dívkách včetně perspektivy oběti,
4. určení a analýzu rizikových faktorů a postupů pro hodnocení rizik s cílem předcházet újmě a opakované viktimizaci.

Reakce donucovacích orgánů

Některé členské státy nedávno přijaly právní předpisy zaměřené na některé formy kybernetického násilí na ženách a dívkách; například ustanovení považující pornografii ze msty za trestný čin byla schválena ve Spojeném království, Francii, Německu a na Maltě a v současné době se projednávají příslušná opatření v Irsku a Slovinsku. Toto je krok správným směrem, nicméně studie ukazují, že současné právní a policejní postupy v EU neodrážejí dostatečně společenskou a psychologickou újmu, kterou oběti utrpěly při použití sexuálních vyobrazení za účelem obtěžování, nátlaku nebo vydírání ⁽²⁶⁾.

Výzkum dále ukazuje, že reakce orgánů činných v trestním řízení na ženské oběti kybernetického násilí na ženách a dívkách jsou nedostatečné. Například z 1 160 případů pornografie ze msty nahlášených během prvních šesti měsíců poté, co začala být ve Spojeném království trestně stíhána, 61 % nevedlo k žádnému dalšímu opatření vůči údajnému pachateli ⁽²⁷⁾.

V roce 2013 Koalice proti násilí na ženách shromáždila výpovědi účastnic kulatého stolu na téma vymáhání a stíhání případů násilí a obtěžování po internetu, které uváděly, že orgány trestního soudnictví postupovaly jinak a s menší účinností v případech násilí a obtěžování spáchaných po internetu ve srovnání s případy spáchanými v reálném světě. Několik účastnic zažilo „zcela nedostatečné reakce ze strany policie“ při nahlášení trestného činu spáchaného po internetu ⁽²⁸⁾.

Studie tyto poznatky odrážejí a ukazují frustraci žen ve vztahu s policií, která má tendenci řešit každou jednotlivou komunikaci po internetu jako samostatný čin, místo aby vzala v úvahu kumulativní dopad zneužívání ⁽²⁹⁾. To odráží širší obavy ohledně reakcí trestního soudnictví na kybernetické násilí na ženách a dívkách obecně (a partnerské násilí zejména). Navíc přetrvávají postoje spočívající v „obviňování obětí“, a to zejména v případech pornografie ze msty, což ukazuje na nedostatečné pochopení a informovanost. To je umocněno skutečností, že (podle průzkumu provedeného v roce 2014 v USA) více než polovina obětí pronásledování a kybernetického pronásledování nepovažovala svůj zážitek za trestný čin ⁽³⁰⁾.

Tuto nedostatečnou reakci trestního soudnictví lze zčásti připsat falešné dichotomii mezi násilím na ženách a dívkách v kybernetickém prostoru a v reálném světě, což vede k tomu, že policie zlehčuje a minimalizuje újmy způsobené kybernetickým násilím a zážitky obětí považuje za jednotlivé incidenty spíše než za vzorce chování v průběhu času.

Tato zjištění ukazují na potřebu navrhnout účinné politické intervence na úrovni EU i jednotlivých členských států, mimo jiné včetně školení policejních a soudních zaměstnanců v oblasti kybernetického násilí na ženách a dívkách a informačních kampaní.

Správná praxe

Právní předpisy

Ve Spojeném království se v dubnu 2015 stalo sdílení soukromých fotografií nebo videí se sexuální tematikou bez souhlasu daného subjektu za účelem způsobit mu potíže trestným činem s maximální sazbou dvou let odnětí svobody ⁽³¹⁾. V září 2016 bylo oznámeno, že od okamžiku přijetí tohoto zákona bylo trestně stíháno více než 200 osob ⁽³²⁾.

Mezitím Francie přijala v roce 2016 zákon o digitální republice, který obsahuje ustanovení o přísnějším postihu pro osoby, které budou uznány vinnými ze šíření pornografie ze msty. Podle nových právních předpisů čelí pachatelé dvěma rokům odnětí svobody nebo pokutě ve výši 60 000 EUR ⁽³³⁾.

Podobná ustanovení přijal i soud v Německu, který v roce 2014 prohlásil, že je nezákonné uchovávat intimní fotografie bývalých partnerů, pokud oni sami požádali o jejich smazání ⁽³⁴⁾.

Výzkum a intervence

V roce 2009 zahájilo ve Spojeném království činnost Národní centrum pro výzkum kybernetického pronásledování ⁽³⁵⁾, jehož cílem je poskytovat výzkum a analýzy o výskytu, motivaci, dopadech a hodnocení rizik kybernetického násilí na ženách a dívkách. V roce 2011 centrum zveřejnilo výsledky studie o výskytu, povaze a dopadech kybernetického pronásledování ⁽³⁶⁾ a v současné době provádí průzkum dopadů a výskytu pornografie ze msty. Následně byla v roce 2015 zřízena linka pomoci pro oběti pornografie ze msty, která během prvních šesti měsíců přijala téměř 2 000 hovorů ⁽³⁷⁾.

Od července 2017 zahájí Slovinsko projekt „CYBERVAW“, jehož cílem je rozvinout informační a vzdělávací činnosti, které budou předávat jasný vzkaz o nulové toleranci násilí na ženách a dívkách a které se zaměří zejména na prevenci genderově podmíněného kybernetického násilí a obtěžování jakožto formy násilí na ženách a dívkách ⁽³⁸⁾.

Závěry a doporučení

V souhrnu lze uvést, že vzhledem k současnému nedostatečnému výzkumu a údajům na úrovni EU nemůžeme uspokojivě kvantifikovat výskyt nebo dopad kybernetického násilí na ženách a dívkách v EU. Z rostoucího množství důkazů nicméně vyplývá, že se jedná o narůstající jev, který má nepoměrně větší dopad na ženy a dívky se závažnými dopady na reálný život obětí. Abychom mohli lépe určit výskyt a rizikové faktory kybernetického násilí na ženách a dívkách a účinné politické reakce na toto násilí, je třeba nejprve vypracovat nástroje k měření a kvantifikaci těchto typů činů.

Následující doporučení jsou v souladu s mezinárodním právním rámcem v oblasti lidských práv, včetně Istanbulské úmluvy, a jsou založena na přezkumu stávající literatury a zkušeností. Jejich konečným cílem je podpořit členské státy EU ve zlepšení institucionálních reakcí na kybernetické násilí na ženách a dívkách, aby byly ženy chráněny v kybernetickém i reálném světě.

1. Je třeba zformulovat politické reakce na základě uznání skutečnosti, že kybernetické násilí na ženách a dívkách je formou násilí na ženách. Strategie pro řešení kybernetického násilí na ženách a dívkách musí rovněž obsahovat názory žen, které se staly obětí tohoto jevu.
2. V blízké budoucnosti by se na webových stránkách Generálního ředitelství pro migraci a vnitřní věci měla upravit definice kyberkriminality tak, aby zahrнула formy kybernetického násilí na ženách a dívkách nebo aby alespoň zahrнула misogynii do třetí části své definice⁽³⁹⁾.
3. EU by se měla snažit dohodnout na definicích forem kybernetického násilí na ženách a dívkách a zahrnout tyto formy násilí do právních předpisů EU, aby zajistila, že oběti kybernetického násilí na ženách a dívkách v členských státech EU budou mít přístup ke spravedlnosti a specializovaným podpůrným službám.
4. Prioritou by mělo být zlepšení údajů rozčleněných podle pohlaví na úrovni EU týkajících se výskytu a škodlivosti kybernetického násilí na ženách a dívkách a vypracování ukazatelů k měření účinnosti intervencí.
5. Jakýkoli přístup k řešení tohoto jevu nesmí ženám a dívkám odepřít jejich místo v širším veřejném prostoru, který získávají díky internetovému spojení. Nadcházející průzkum o genderově podmíněném násilí prováděný napříč EU by měl obsahovat i otázku, zda se ženy vyhýbají kybernetickému prostoru ze strachu před kybernetickým násilím.
6. Je třeba provádět kvantitativní a kvalitativní průzkum zkoumající systémové reakce z perspektivy obětí.
7. Do reakcí policie na kyberkriminalitu je třeba zahrnout školení o kybernetickém násilí na ženách a dívkách s genderovou perspektivou.
8. Je třeba pořádat informační kampaně a vzdělávat ženy a dívky v otázkách kybernetického násilí, jejich práv a dostupných podpůrných služeb.
9. Měla by být vypracována preventivní opatření, která by zahrнула sektor informačních technologií, včetně přijetí samoregulačních standardů, aby se zabránilo škodlivému vytváření genderových stereotypů a šíření ponižujících zobrazení žen nebo zobrazení, která spojují sex s násilím.
10. Je důležité, aby se instituce a agentury EU potírající kyberkriminalitu zaměřily na genderově podmíněné formy kyberkriminality; zejména lákání nebo nábor žen a dívek po internetu do nebezpečných situací, jako je obchod s lidmi.

Poznámky

- (¹) Rada Evropy definuje „násilí vůči ženám“ jako „porušování lidských práv a formu diskriminace žen a budou se jím rozumět veškeré činy genderového násilí, jež vyústí anebo mohou vyústit ve fyzickou, sexuální, psychickou či ekonomickou újmu či strádání žen, včetně hrozeb takovými činy, donucování nebo svévolného omezování svobody, ať k nim dochází na veřejnosti nebo v soukromí“ (<https://rm.coe.int/168008482e>).
- (²) Výbor OSN pro digitální rozvoj, *Cyber Violence Against Women and Girls: A WorldWide Wake-Up Call*, 2015. K dispozici na adrese: http://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/cyber_violence_gender%20report.pdf?vs=4259.
- (³) World Health Organization, Department of Reproductive Health and Research, London School of Hygiene and Tropical Medicine, South African Medical Research Council, 2013. *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*, 2013, s. 2. K dispozici na adrese: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241564625/en/>.
- (⁴) Agentura Evropské unie pro základní práva, *Násilí na ženách: průzkum napříč EU – hlavní výsledky*. Lucemburk, Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, s. 104. K dispozici na adrese: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.
- (⁵) Cíl 9c Cílů udržitelného rozvoje usiluje o poskytnutí všeobecného a cenově dostupného přístupu k internetu jakožto uznání jeho rozvojového potenciálu (viz: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg9> a <https://www.one.org/us/2015/09/26/the-connectivity-declaration-demanding-internet-access-for-all-and-implementation-of-the-global-goals/>).
- (⁶) Rada OSN pro lidská práva, nezávazná rezoluce. Článek 32: *Podpora, ochrana a užívání lidských práv na internetu*, 2016. K dispozici na adrese: https://www.article19.org/data/files/Internet_Statement_Adopted.pdf.
- (⁷) Staude-Müller, F., Hansen, B., Voss, M. „How stressful is online victimization? Effects of victim’s personality and properties of the incident“. *European Journal of Developmental Psychology*, 9(2), 2012. K dispozici na adrese: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17405629.2011.643170>
- (⁸) Pew Research Center, *Online Harassment*, 2014. K dispozici na adrese: <http://www.pewinternet.org/2014/10/22/online-harassment/>.
- (⁹) Maple, C., Shart, E., Brown, A. *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*, Univerzita Bedfordshire, 2011. K dispozici na adrese: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf.
- (¹⁰) „Partnerské násilí“ je definováno jako: Útočné a nátlakové chování, včetně fyzických, sexuálních a psychologických činů, a ekonomický nátlak, které dospělí nebo dospívající jedinci používají vůči svým partnerům bez jejich souhlasu. Výsledné pocity hanby, strachu a bezmoci vedou k nízké míře hlášení těchto případů a následně k relativně nízkému počtu odsouzení. Nejvíce je partnerské násilí páčáno muži na jejich partnerkách (<http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus/terms/1265>).
- (¹¹) Burney, E., *Making People Behave: Anti-Social Behaviour. Politics and Policy*, Routledge, 2009. A: Chakraborti, N. a Garland, J. *Hate Crime: Impact, Causes and Responses*. 2. vydání. Londýn, Sage Publication Ltd, 2009.
- (¹²) Podle velkého počtu šetření, která Pathé a Mullen (1997) vyzdvihli, je pro ženy kybernetické pronásledování traumatictější zážitkem než pro muže. Pathé, M. a Mullen, P.E. „The impact of stalkers on their victims“ [abstrakt], *British Journal of Psychiatry*, leden 1997, 170(1) 12–17. K dispozici na adrese: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9068768#>.
- (¹³) 11 % žen obdrželo nevyžádané, urážlivé, sexuálně explicitní e-maily nebo SMS zprávy nebo nevhodné a urážlivé návrhy na sociálních sítích (FRA, *Násilí na ženách: průzkum napříč EU*. Zpráva s hlavními výsledky, 2014, 29, 95). K dispozici na adrese: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.
- (¹⁴) 5 % žen v EU zažilo od svých 15 let jednu nebo více forem kybernetického pronásledování (FRA, 2014: 87). Kybernetické pronásledování v tomto případě zahrnovalo pronásledování prostřednictvím e-mailů, textových zpráv nebo internetu.
- (¹⁵) Statistická analýza provedená institutem EIGE. 1 044 žen zažilo jednu nebo více ze tří forem kybernetického pronásledování a 727 z nich zažilo nejméně jednu nebo více forem fyzického a/nebo sexuálního násilí od svého sexuálního partnera. Co se týče kybernetického obtěžování, z 677 žen, které uvedly, že zažily alespoň jednu ze tří forem kybernetického obtěžování, 518 (77 %) rovněž zažilo alespoň jednu formu fyzického a/nebo sexuálního násilí od sexuálního partnera.

- (16) Na úrovni EU neexistují shodné definice. Vysvětlení každé formy kybernetického násilí na ženách a dívkách najdete zde: <http://wmcspeechproject.com/online-abuse-101/>.
- (17) Např.:
- Italka Tiziana Cantone spáchala v roce 2016 sebevraždu po zveřejnění pornografie ze msty, předtím byla propuštěna z práce: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37377286>;
 - Patnáctiletá Kanadanka Amanda Todd spáchala v roce 2012 sebevraždu poté, co byly na internetu zveřejněny její fotografie bez jejího souhlasu: <http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/19960162/amanda-todd-memorial-for-teenage-cyberbullying-victim>;
 - 17 letá Julia Rebecca z brazilského Piauí si vzala život v roce 2013 poté, co byly na internetu bez jejího souhlasu zveřejněny obrazové záznamy se sexuální tematikou, v nichž vystupovala ona a její partner: <https://www.bustle.com/articles/9485-revenge-porn-legislation-called-for-in-brazil-following-17-year-olds-suicide>.
- (18) Podle průzkumu, který v roce 2015 provedla Iniciativa pro občanská práva v kyberprostoru: <https://www.cybercivil-rights.org/wp-content/uploads/2014/12/RPStatistics.pdf> (Pozn.: K tomuto průzkumu byl využit vyhovující vzorek 1 606 respondentů).
- (19) Viz: <https://www.theguardian.com/technology/2015/jul/15/revenge-porn-cases-increase-police-figures-reveal>.
- (20) Pokud se jedna doména uzavře, je běžné, že se objeví mnoho jejích duplikátů. Nejproduktivnější internetová stránka s pornografií ze msty s názvem „Is Anyone Up.com“ v jeden okamžik zaznamenala 350 000 přístupů denně a poté, co byla z webu v roce 2012 odstraněna, inspirovala vytvoření celé série internetových stránek s podobným jménem: <https://www.theguardian.com/culture/us-news-blog/2012/dec/06/hunter-moore-isanyoneup-revenge-porn-website>.
- (21) <http://www.bbc.com/news/world-europe-38717186> a <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/chicago-teenager-gang-rape-facebook-live-video-dozens-watched-a7642866.html>.
- (22) Kybernetické pronásledování – pronásledování prostřednictvím e-mailu, textových zpráv nebo internetu – ovlivňuje zejména mladé ženy. Čtyři procenta všech žen ve věku 18 až 29 let, nebo 1,5 milionu, v EU-28 zažily kybernetické pronásledování během posledních 12 měsíců před rozhovorem, v porovnání s 0,3 % žen ve věku 60 let nebo starších. FRA, *Násilí na ženách: průzkum napříč EU*. Zpráva s hlavními výsledky, 2014. K dispozici na adrese: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>).
- (23) Sexuální obtěžování: neverbální formy včetně kybernetického obtěžování – 11 % žen obdrželo nevyžádané, urážlivé, sexuálně explicitní e-maily nebo SMS zprávy nebo nevhodné a urážlivé návrhy na sociálních sítích (platí pro zkušenosti od 15 let věku). FRA, *Násilí na ženách: průzkum napříč EU*. Zpráva s hlavními výsledky, 2014. K dispozici na adrese: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>).
- (24) K. Helweg-Larsen, N. Schütt, a H.B. Larsen, „Predictors and protective factors for adolescent Internet victimization: results from a 2008 nationwide Danish youth survey“, *Acta Paediatrica*, 101(5), 2012, 533–539.
- (25) Například Anglie a Wales, které začaly pornografii ze msty považovat od roku 2014 za trestný čin. BBC provedlo analýzu žádostí týkajících se svobodného přístupu k informacím od 31 policejních útvarů v Anglii a Walesu podaných mezi dubnem a prosincem 2015, i když zejména pohlaví oběti a její vztah k pachateli není ve většině případů uveden, což omezuje užitečnost daných údajů: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1T-6bqWcss4JKu7L9LV11VLy-z8FeYPUP42ZW-SNe3Gmw/edit#gid=2041719221>.
- (26) Henry, N. a Powell, A., „Beyond the sext: Technology-facilitated sexual violence and harassment against adult women“, *Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 48(1), 2015, 105.
- (27) <http://www.bbc.com/news/uk-37278264>.
- (28) EAW, *New Technology: Same Old Problems. Report of a roundtable on social media and violence against women and girls*, 2013. K dispozici na adrese: <http://www.endviolenceagainstwomen.org.uk/wp-content/uploads/Report-New-Technology-Same-Old-Problems.pdf>, s. 5.

- (²⁹) Viz poznámka č. 11.
- (³⁰) Nobles, M.R., Reyns, B.W., Fox, K.A. a Fisher, B.S., „Protection against pursuit: A conceptual and empirical comparison of cyberstalking and stalking victimization among a national sample“, *Justice Quarterly*, 31(6), 2014, 53–65.
- (³¹) Směrnice Státní prokuratury Spojeného království týkající se stíhání trestného činu zveřejnění soukromých fotografií a filmů se sexuálním obsahem. K dispozici na adrese: http://www.cps.gov.uk/legal/p_to_r/.
- (³²) Státní prokuratura Spojeného království, *Násilí na ženách a dívkách: zpráva o trestné činnosti 2015–16*, 2016, s. 11. K dispozici na adrese: http://www.cps.gov.uk/publications/docs/cps_vawg_report_2016.pdf
- (³³) <https://www.transatlantic-lawyer.com/2016/09/france-the-new-digital-law-is-adopted/>
- (³⁴) <https://www.theguardian.com/technology/2014/may/22/revenge-porn-victims-boost-german-court-ruling>.
- (³⁵) <https://www.beds.ac.uk/research-ref/irac/nccr>.
- (³⁶) Maple, C., Shart, E., Brown, A. *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*, Univerzita Bedfordshire, 2011. K dispozici na adrese: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf.
- (³⁷) Tisková zpráva vlády Spojeného království (2015). K dispozici na adrese: <https://www.gov.uk/government/news/hundreds-of-victims-of-revenge-porn-seek-support-from-helpline>.
- (³⁸) Zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o tom, jak překlenout genderovou digitální propast z pohledu lidských práv – reakce Slovinska. K dispozici na adrese: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/GenderDigital/SLOVENIA.docx>.
- (³⁹) https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/cybercrime_en

Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) je centrem znalostí EU o rovnosti žen a mužů. Institut EIGE podporuje tvůrce politik a všechny příslušné orgány v jejich úsilí k zajištění rovnosti mezi ženami a muži pro všechny Evropany tím, že jim poskytuje konkrétní odborné znalosti a srovnatelné a spolehlivé údaje o rovnosti žen a mužů v Evropě.

© Evropský institut pro rovnost žen a mužů, 2017.
Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje

